

PONDELOK: 16.3.2020 – Slovenský jazyk

Názov témy: Dynamický opis

Dynamický opis = opis pracovnej činnosti

- prevládajú plnovýznamové činnostné slovesá,
- časová postupnosť jednotlivých činností, je to opakovateľná činnosť,
- v závere je jasný výsledok činnosti,
- text je písaný v 1.osobe plurálu prítomného času oznamovacieho spôsobu (odrežeme, namaľujeme...) alebo v 2.osobe plurálu rozkazovacieho spôsobu (odrežte ! , namaľujte !)

Porovnaj:

ROZPRÁVANIE	DYNAMICKÝ OPIS
osobný zážitok	neosobný zážitok
jedinečný, neopakovateľný dej	opakovateľná činnosť
časová postupnosť dejov	časová postupnosť úkonov
v závere je rozuzlenie deja	v závere je výsledok činnosti (produkt)
slovesá stvárajú príbeh	slovesá opisujú činnosť
slovesná osoba sa mení	slovesná osoba: 1.os.pl.,prít.čas, oznam. sp. : 2.os.pl., rozkazovací sp.

Úloha č. 1: Vypíš všetky slovesá z textu a urč ich gramatické kategórie.

Prišívame gombík

Môže sa stať, že sa nám pri hre z košele odtrhne gombík. Prišijeme ho veľmi jednoducho. Potrebujeme k tomu šicie potreby: ihlu, niť, nožnice, kriedu. Ako budeme postupovať?

Nožnicami odstrihneme niť dlhú asi 30 cm. Jeden koniec navlečieme do uška ihly a niť na konci zauzlíme. Miesto, kam budeme prišívvať gombík si označíme kriedou a niekoľkými ťahmi cez látku gombík prišívame. Pred ukončením šitia vezmeme gombík medzi prsty a potiahneme, aby sme vyskúšali pevnosť šitia. Ak dobre drží, obkrútime niť niekoľkokrát okolo šitia, zauzlíme a zvyšok nite odstrihneme.

Prišíty gombík môže ďalej plniť svoju funkciu a zároveň ozdobovať košeľu

Úloha č. 2: Urč vid sloviess (dokonavý alebo nedokonavý)

chodiť, dobehnúť, postávať, odnieť, skočiť, vedieť, ležať, vyniesť, zaťat', skákať, nahrat', bežať, hrať, kresliť, nakresliť, znosiť

UTOROK: 17.3.2020 – Slovenský jazyk

Názov témy: Príslovky

Príslovky – neohybný plnovýznamový slovný druh

- vyjadrujú okolnosti deja
- delenie: **MIESTA** – pýtame sa otázkami: **kde, kam? kade? odkiaľ? pokiaľ?**
ČASU – pýtame sa otázkami: **kedy? ako dlho? dokedy?**
SPÔSOBU – pýtame sa otázkami: **ako?**
PRÍČINY – pýtame sa otázkami: **prečo? z akej príčiny?**
- ak sú odvodené od akostných prídavných mien môžeme **stupňovať**, napríklad: hlasno – hlasnejšie – najhlasnejšie, pekne – krajšie – najkrajšie,...
- slovotvorná prípona príslovky je vždy **krátka**. Ide o prípony: **e** – Dnes je pekne.
y – Rozpráva slovensky.
Rozpráva po slovensky.
o – Usiluj sa zdravo žiť.
- príslovky píšeme **osobitne a dovedna**/spolu.
dovedna: ak vznikli zo spojenia s predložkami **s-, na-, nad-**;
: ak vznikli zo spojenia iného slovného druhu (málo-, dolu-) a **podstatného mena**:
sčasti, naprostriedku, nadržanom, doluznačky
: ak vznikli **zložením z dvoch prísloviak**: dennodenne, svätosväte, zriedkakedy.
- Aj dovedna, aj osobitne sa píše príslovky vyjadrujúce farbu a niektoré príslovky vyjadrujúce od akých čias veku alebo vzhľadu. Prednosť dávame písaniu dovedna, napr.: dobiela, načerveno, odmlada – odmladi, odmala.

Úloha č. 1: Rozlíš príslovku od predložky s podstatným menom:

Dolu schodmi sa mi kráča ľahšie. Pod' rýchlo dolu! Keď pôjdeš okolo, navštív nás! Okolo domu som vysadila kvety. Bezradne stál uprostred cesty. Stál uprostred a nevedel, kam sa pohnúť. Vedľa potoka rastú staré vrbí. Bývajú hneď vedľa.

sloveso + príslovka

predložka + podstatné meno

Úloha č. 2: Vypíš z textu príslovky, ktoré sa dajú stupňovať.

Dnes je vonku pekne. Stretávame sa denne v škole. Tieto slabiky sa vyslovujú tvrdo. Radosť trvala len krátko. Často si veselo pospevovala. Prídeme inokedy. Doma je teplo a príjemne. Boli zahl'adení dopredu. Všetci hovorili šeptom. Číta pomaly.

Úloha č. 3: Utvor príslovky od prídavných mien.

spravodlivý

teplý

odvážny

nevinný

pomalý

farebný

veselý

zlý

dobry

STREDA: 18.3.2020 – Literatúra

Názov témy: **Dobrodružná literatúra, Rudyard Kipling – Mauglí**

Poznámky do zošita:

Dobrodružná literatúra

- súhrnný názov pre prozaické diela, ktoré sa vyznačujú dobrodružstvom a napätím.
- príbeh často obsahuje neskutočné prvky.
- hlavný hrdina máva výnimočné schopnosti, postavy sú jasne odlíšené na kladné a záporné.
- Tento typ literatúry patrí do tzv. zábavnej, oddychovej literatúry. Čitateľovi prináša poučné informácie o dobe a prostredí, v ktorom sa príbeh odohráva.

Rudyard Kipling

- anglický básnik a prozaik, nositeľ **Nobelovej ceny za literatúru** (za rozprávačský talent a bohatosť fantázie),
- napísal **Knihu džunglí**, ktorá obsahuje 15 poviedok o živote Mauglího medzi zvieratami v džungli,
- tieto poviedky majú aj znaky zvieracej rozprávky i bájky a patria do dobrodružnej literatúry
- rok neskôr vyšla **Druhá kniha džunglí**

Mauglí

Lit. forma: próza

Lit. druh: epika

Lit. útvar: poviedka

Téma: život dieťaťa v divočine

Hl. myšlienka: v prírode existujú zákony, ktoré chránia mláďatá

Hl. postava: Mauglí – smelé a pribojné dieťa (odtislo vlčatá)

Vedľ. postavy: - otec Vlk – starostlivý, opatrný, rozvážny, nebojácny

- matka Vlčica – láskavá, nežná

- tiger Šer Chán – zákerný, ľstivý

Druh rozprávania: on-rozprávanie

ŠTVRTOK: 19.3.2020 – Slovenský jazyk

Názov témy: **Príslovky** (precvičovanie)

Úloha č. 1: Rozlíš predložku spojenú s podstatným menom od prísloviiek. Vety napíš do zošita.

Sestry boli **na vlas/navlas** rovnaké. Upozornil ho **na vlas/navlas** v polievke. Jeho úloha je **za každým/zakaždým** správna. **Za každým/Zakaždým** domom vybudovali detské ihrisko. **Z časti/sčasti** vrbového prúta vystružlikal píšťalku. Len **z časti/sčasti** som porozumel tomuto textu. Hneď **z kraja/skraja** lesa rastú dva vysoké duby. Odkroj len kúšтик **/z kraja/skraja/**. Lovil **z pamäti/spamäti** útržky básne. Odriekal celú báseň **z pamäti/spamäti**.

Úloha č. 2 : Urč druh príslovky (miesta, času, spôsobu, príčiny).

Bezdôvodne, darmo, dnu, doširoka, hore, minule, nahlas, nedávno, nútene, obkročmo, omylom, pohromade, potme, ráno, schválne, spokojne, úplne, von, vlani, vysoko

Úloha č. 3: Z prídavných mien utvor príslovky.

Pomalý, priateľský, chlapčenský, český, automatický, pekný, farebný, jemný, zásadný, zodpovedný, vysoký, teplý, okatý, veselý

Úloha č. 4: Vystupňuj príslovky:

1. dobre	2.	3. ....
1. zle	2.	3. ....
1. presne	2.	3. ....
1. pekne	2.	3. ....
1. úzko	2.	3. ....

Úloha č. 5: Utvor príslovky spôsobu z prídavných mien (ako?):

veselý, spravodlivý, čestný, rýchly, šikovný, slovenský

Úloha č. 6: Utvor príslovky z podstatných mien a urč druh príslovky.

chyba (ako?) , dom (kde?), vec (ako?), bez dôvodu (prečo?), omyl (prečo?)

Úloha č. 7: Pridaj správne predponu s- alebo z- k príslovkám.

__prava, __vysoka, __ľahka, __prvoti, __pamäti, __časti, __ľava, __ťažka, __hlboka, __jari

PIATOK: 20.3.2020 – Literatúra

Názov témy: Jack London – Sivé vlča

Poznámky do zošita:

Jack London

- americký prozaik a dramatik, napísal viac ako 50 kníh,
- svoje zážitky opisoval realisticky (pravdivo), námety čerpal z vlastného života, preto jeho diela majú autobiografické prvky (autobiografia – vlastný životopis), patria medzi najlepšie diela dobrodružnej literatúry,
- najznámejšie romány: **Volanie divočiny, Biely tesák, Martin Eden.**

Sivé vlča

Lit. forma: próza

Lit. druh: epika

Lit. útvar: úryvok z románu Biely tesák

Téma: život vlčat'a v divočine

Hl. myšlienka: matka vždy chráni svoje mláďatá, život v divočine je krutý

Hl. postava: sivé vlča – Biely tesák

Vedľ. postavy: matka vlčica, otec vlk (Jednooký)

Druh rozprávania: on-rozprávanie